

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 6Csp/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200456
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:8523200456.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, sudkyňou JUDr. Miriam Szárazovou, v spore žalobcu: UBC 2020, k. s. správca konkurznej podstaty úpadcu Silverside, a.s. v konkurze, IČO: 53 151 135, Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, právne zastúpený: VIVID LEGAL, s. r. o., IČO: 36 807 915, so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov proti žalovanému: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom A. XXXX/XX, XXX XX C. D., v konaní o zaplatenie 2.299,80 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 2.138,70 eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne: zo sumy 64,26 eur od 9.5.2020 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.6.2020 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.7.2020 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.8.2020 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.9.2020 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.10.2020 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.11.2020 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.12.2020 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.1.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.2.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.3.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.4.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.5.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.6.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.7.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.8.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.9.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.10.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.11.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.12.2021 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.1.2022 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.2.2022 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.3.2022 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.4.2022 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.5.2022 do zaplatenia, zo sumy 64,26 eur od 9.6.2022 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 86 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.299,80 eur s príslušenstvom a zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 318,35 eur, titulom porušenia zmluvných podmienok žalovaným z uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 17.5.2017 medzi žalobcom a žalovaným.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe na výzvu súdu, ktorá mu bola doručená spolu s poučeniami dňa 31.5.2023, nevyjadril.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa strany sporu nezúčastnili. Súd vec prejednal v ich neprítomnosti v súlade s ust. § 180 CSP.

Súd na základe vykonaného dokazovania oboznámením sa s listinnými dôkazmi, za preukázané podstatné skutkové tvrdenia považuje:

4. Zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo (variabilný symbol) 668409599 zo dňa 17.5.2017 uzatvorenej medzi spoločnosťou Silverside, a. s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom vyplýva, že veriteľ sa zaviazal poskytnúť žalovanému úver vo výške 2.500,00 eur. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splatiť v mesačných 60 splátkach vo výške 64,26 eur, s dátumom prvej splátky 08.07.2017 a termínom konečnej splatnosti 08.06.2022, doba trvania zmluvy na dobu určitú do 08.02.2022. Celková čiastka na zaplatenie je 3.855,60 eur. Ročná percentuálna miera nákladov predstavovala 19,62 %, výška úrokovej sadzby 18,57 % ročne, priemerná hodnota RPMN 14,84 %, odplata 18,57 %.

5. Z článku IX. bod 1 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12 % p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

6. Z článku IX. bod 2 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmú presahovať maximálnu výšku stanovenú nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. v platnom znení, t.j. priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Ak tieto sankcie za omeškanie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, nasledujúce sankcie za omeškanie od nasledujúceho dňa nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

7. Z článku IX. bod 3 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že ak sa dlžník dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek pravidelnej splátky alebo jej časti podľa tejto zmluvy po dobu dlhšiu ako tri mesiace, veriteľ má právo vyhlásiť okamžitú splatnosť všetkých splátok, ktoré sa podľa zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti a požadovať ich úhradu (tzv. zosplatenie úveru). Toto právo môže veriteľ uplatniť, ak dlžník bol písomne vyzvaný na úhradu omeškanej pravidelnej splátky s upozornením na právo veriteľa vyhlásiť zosplatenie úveru. Toto upozornenie sa dlžníkovi doručí v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením uvedeného práva veriteľa.

8. Dňa 13.12.2017 žalobca vyzval žalovaného k úhrade dlžnej sumy, ktorá predstavovala sumu 135,52 eur a poučil ho, že ak bude v omeškaní so splácaním viac ako 3 mesiace, môže pristúpiť k zosplateniu celého dlhu. Predmetnú výzvu prevzal žalovaný dňa 21.17.2017.

9. Z listiny označenej ako „Platobná disciplína k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 668409599“ zo dňa 03.08.2020 vyplýva, že dňa 17.05.2017 bol vyplatený úver v celkovej výške 2.500,00 eur a na splátky úveru boli vykonané úhrady v celkovej výške 361,30 eur.

10. Na základe výzvy súdu žalobca oznámil, že žalovaný na základe žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 16.5.2017 požiadal žalobcu o úver. Žalovaný v žiadosti uviedol, že jeho príjmom je invalidný dôchodok 333,10 eur, výdavky spotrebiteľa – minimálne 198,09 eur, dopytované výdavky 0,- eur, voľné zdroje predstavovali teda sumu 135,01 eur. Žalobca vyhodnotil predložené dokumenty, a to občiansky preukaz žalovaného, preukaz poistenca žalovaného, rozhodnutie o invalidnom dôchodku, zmluva o účte, potvrdenie o výplate dôchodku, pričom vykonal i vlastné šetrenie dopytom do registra CRIF–nebank, a registra úverov s.r.o.. Žalobca má za to, že vyhodnotil a posúdil schopnosť žalovaného splácať úver, pričom žalovaný v čase posudzovania disponoval voľnými zdrojmi vo výške 135,01 eur.

11. Z uznesenia Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 31K/25/2022 zo dňa 22.09.2022, zverejneného v Obchodnom vestníku 29.09.2022 vyplýva, že ním bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu: Silverside, a.s., so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560, konkurz uznaný za insolvenčné konanie a do funkcie správcu konkurznej podstaty ustanovená JUDr. Alexandra Molnárová, so sídlom kancelárie Kominárska 2,4, 831 04 Bratislava, zn. správcu 1749.

12. Z uznesenia Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 31K/25/2022 zo dňa 04.10.2022, zverejnenom v Obchodnom vestníku 10.10.2022 vyplýva, že ním bol namiesto JUDr. Alexandry Molnárovej, so sídlom kancelárie Kominárska 2,4, 831 04 Bratislava do funkcie správcu úpadcu Silverside, a.s. so sídlom

Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560 ustanovený JUDr. Jaroslav Jakubčo, so sídlom kancelárie Horné záhrady 2, 974 01 Banská Bystrica.

13. Z uznesenia Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 31K/25/2022 zo dňa 09.03.2023 vyplýva, že ním bol odvolaný JUDr. Jaroslav Jakubčo, PhD. so sídlom kancelárie Horné záhrady 2, 974 01 Banská Bystrica, zn. správcu: 1680 z funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu: Silverside, a.s., so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560 a zároveň bolo odvolanému správcovi uložené vykonávať činnosti súvisiace s výkonom funkcie správcu, najmä činnosti týkajúce sa správy a ochrany majetku, ktorý podlieha konkurzu a to, až do ustanovenia nového správcu.

14. Z uznesenia Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 31K/25/2022 zo dňa 24.04.2023, zverejnenom v Obchodnom vestníku 04.05.2023 vyplýva, že ním bola do funkcie správcu úpadcu Silverside, a.s. so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560 ustanovená spoločnosť UBC 2020, k. s., so sídlom kancelárie Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, zn. správcu: S 009.

Zistený skutkový stav súd podriadil pod tieto zákonné ustanovenia:

15. Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „ZSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 7 ods. 1 ZSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

17. Podľa § 9 ods. 1 ZSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

18. Podľa § 11 ods. 2 ZSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

19. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

20. Podľa § 53 ods. 6 OZ ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

21. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonávať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najneskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so

zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

22. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

23. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

24. Podľa § 657 OZ, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

25. Podľa § 524 ods. 1 a 2 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

26. Podľa § 658 ods. 1 OZ pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

27. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

28. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

29. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd dospel k právnomu záveru:

30. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi spoločnosťou Silverside, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 17.05.2017 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému úver vo výške 2.500,00 Eur a žalovaný sa zaviazal zaplatiť veriteľovi celkovo sumu 3.655,60 eur, a to v 60 mesačných splátkach po 64,26 eur.

31. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.09.2022 sp. zn. 31K/25/2022 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu spoločnosti Silverside, a.s., pričom v zmysle uznesenia zo dňa 24.04.2023 sp. zn. 31K/25/2022 bola do funkcie správcu úpadcu spoločnosti Silverside, a.s. ustanovená spoločnosť UBC 2020, k.s., čím v zmysle § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii bola preukázaná aktívna vecná legitímácia správcu konkurznej podstaty úpadcu spoločnosti Silverside, a.s.

32. Vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd prvej inštancie zastáva názor, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže veriteľ ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovanou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom. Na predmetnú zmluvu je preto potrebné aplikovať príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku, zároveň je potrebné prednostne aplikovať špeciálne spotrebiteľské právo, predovšetkým zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a to v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, ďalej zákon o ochrane spotrebiteľa a v neupravených otázkach Občiansky zákonník. Použitie Obchodného zákonníka prichádza do úvahy len v prípade, kde neodporuje občianskoprávnej úprave spotrebiteľských vzťahov. Podľa § 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka sa v pochybnostiach použije právna úprava, ktorá je pre spotrebiteľa priaznivejšia. V Obchodnom zákonníku je síce zmluva o úvere upravená ako absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov, avšak keď ide o úver poskytovaný spotrebiteľovi na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je

potrebné prednostne aplikovať občianskoprávne predpisy. Spotrebiteľské právo je aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku špeciálnym právom a má teda prednosť.

33. Veriteľ bol podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch povinný pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej ako dlžníka splácať spotrebiteľský úver. Pri posudzovaní úverovej schopnosti žalovanej bol veriteľ povinný brať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem žalovanej a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Z odseku 2 § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch zároveň vyplýva, že veriteľ pri posudzovaní úverovej schopnosti dlžníka vychádza z informácií a dokladov poskytnutých na jeho žiadosť samotným dlžníkom a súčasne si je veriteľ povinný sám zabezpečiť informácie o dlžníkovi z príslušných databáz. Veriteľ pre posúdenie úverovej schopnosti dlžníka je povinný získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je potrebné ďalej overovať. Veriteľ musí disponovať takými informáciami o príjmoch a výdavkoch dlžníka, z ktorých bude schopný čo najobjektívnejšie posúdiť finančnú situáciu dlžníka. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je potrebné chápať ako situáciu, keď spotrebiteľ s poukazom na svoje pravidelné príjmy a výdavky disponuje dostatkom finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať spotrebiteľský úver v predpokladanej výške.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené a vykonané dokazovanie súd konštatuje, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, ktorým by preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovanou. Žalobca reagoval na výzvu súdu ohľadne skúmania bonity žalovaného, avšak nepredložil dôkazy, ktorými by preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že veriteľ zisťoval príjem žalovaného, keď žalovaný v žiadosti o úver deklaroval hlavný príjem - invalidný dôchodok vo výške 333,10 eur mesačne, pričom predložil veriteľovi potvrdenie Sociálnej poisťovne o poberaní invalidného dôchodku. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že veriteľ si overil úverovú zaťaženosť žalovanej dopytom v úverovom registri, avšak zákonodarca uložil veriteľovi povinnosť zistiť sociálnoekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda žalovaného, čo znamená povinnosť zistiť nielen jej príjem, ale aj pravidelné výdavky. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je totiž kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo totiž zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí.

35. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je podľa súdu dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Žalovaný v žiadosti o úver neuviedol žiadne výdavky. Veriteľ dôsledne neskúmal výdavky spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb, pričom ak v zmluve uvádza mobilné číslo spotrebiteľa, tak minimálne náklad s jeho používaním má, rovnako tak žije v dome/byte, tzn. že sa minimálne musí podieľať na nákladoch spojených s užívaním nehnuteľnosti a taktiež musí z niečoho žiť, teda mať výdavky na stravovanie, ošatenie, čo veriteľ vôbec neskúmal. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 sa výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, avšak uvedené ustanovenie nezabavuje povinnosti veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zisťovať reálne náklady spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb. Iba v prípade, ak by veriteľom zistené reálne náklady spotrebiteľa na zabezpečenia základných životných potrieb boli nižšie ako suma životného minima, tak pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať úver musí vychádzať zo sumy životného minima a nie z reálne zistených nákladov. Veriteľ je však v každom prípade povinný zisťovať reálne náklady spotrebiteľa, čo v danom prípade žalobca nepreukázal.

36. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenia toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných mesačných výdavkov taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch spotrebiteľa, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto veriteľ ako dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Žalobca vykonaným dokazovaním nepreukázal, že veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere riadne zisťoval žalovanej výdavky.

37. Keďže žalobca nepredložil potrebné dôkazy, ktorými by preukázal, že veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovaným skúmal riadne jeho schopnosť splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, súd má za to, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou pri plnení svojej zákonnej povinnosti skúmať schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver. Zároveň súd dospel k záveru, že veriteľ hrubo porušil svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže nepredložil žiadne dôkazy, aby schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver posudzoval s prihliadnutím k jej pravidelným mesačným výdavkom. Uvedené má za následok, že poskytnutý úver je bez úrokov a poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch.

38. Keďže poskytnutý úver sa považuje za bezúročný, súd priznal žalobcovi iba zostatok istiny úveru v sume 2.138,70 eur. Uvedená suma predstavuje rozdiel medzi skutočne poskytnutým úverom vo výške 2.500,00 eur a výškou vkladov na splátky úveru vo výške 361,30 Eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú, keďže poskytnutý úver sa považuje za bezúročný.

39. Žalobca sa domáhal voči žalovanej zaplata zmluvnej pokuty vo výške 318,35 eur, pričom zmluva o spotrebiteľskom úvere v článku IX. bod 1 obsahovala dojednanie, že ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplata zmluvnej pokuty vo výške 12 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Teda v zmysle § 544 Občianskeho zákonníka bolo medzi stranami zmluvy o spotrebiteľskom úvere písomne dohodnuté, že porušenie povinnosti žalovanej ako dlžníka splácať žalobcovi ako veriteľovi poskytnutý úver bolo zabezpečené zmluvnou pokutou. Súd poukazuje na § 53a Občianskeho zákonníka a s tým súvisiacu skutočnosť, že žalobca je v prípade vyslovenia neplatnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, rovnako tak domáhania sa nárokov z neprijateľných zmluvných podmienok. Z rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5Csp/99/2018 zo dňa 10.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/23/2020 zo dňa 29.04.2021 plynie, že nimi bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvných podmienky veriteľa Silverside, a.s. v zmluve so spotrebiteľom v obdobnom prípade nasledovne: „Súd určuje, že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 21.12.2017 uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným uvedené: v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 1 v znení : „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplata zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“ a v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 4 v znení : „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplata zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“ sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné.“ Vychádzajúc z § 53a Občianskeho zákonníka v obdobnom prípade strán sporu, kde na jednej strane vystupuje veriteľ a na druhej spotrebiteľ s využitím rovnakej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve (článok IX body 1,4 spotrebiteľskej zmluvy) možno konštatovať, že veriteľ si v tomto prípade v rozpore s ustanovením § 53a Občianskeho zákonníka uplatňuje nárok na zaplata zmluvnej pokuty z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Porušenie tejto povinnosti zo strany dodávateľa nemôže viesť k inému záveru, len k zamietnutiu žaloby v časti zmluvnej pokuty.

O trovách konania súd rozhodol:

40. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

42. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Vzhľadom na to, že v danom prípade bol v konaní úspešnejší žalobca, úspech žalobcu predstavuje 93 % proti úspechu žalovaného 7 %, čistý úspech žalobcu je 86 %, súd mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 86 %, pričom o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.